

AMATER

Prema staroj mudrosti, muzika je bolja od onoga tko je svira, prema antičkim piscima Plutarhu i Lukianu sramit bi se trebao čak i onaj tko svira dobro. Kasnije je blaže ali slično rečeno o jeziku, da se jezikom ne služimo nego da jeziku služimo – ili bi bar tako trebalo biti. Glazbenik se svoga posla možda ne bi trebao baš stidjeti, no trebao bi znati da je tek jedan od epigona koji obitavaju u starom zdanju muzike koje mu ne služi za glazbovanje nego kojem glazbom služi. Kao što je arhitektura ono što ostane kad se odstrani kamen, kao što je jezik ono što ostane kad zašuti govor, tako je muzika ono što ostane kad utihne glazba. Kad zanijemi taština virtuoza – da se čuje onaj koji sluša.

Na jednom od naših glazbenozavodskih druženja postavili smo pitanje mora li se muzika slušati? Mora li se baš uvijek izvanjštiti zvukom? Ili joj je bolje da ostane u tišini arhiva, pomaljavući tjeme tek u formi incipita nedovršenih popisa? Muzika je pismena umjetnost – pa zašto se poput knjiga ne bi mogla čitati u sebi? Vanjski, čujni dio muzike filozof Kant maliciozno je usporedio sa širenjem neugodnih mirisa: za razliku od očiju, ni nos ni uši nemaju vjeđe. No glazbeniku odgojenom na višeglasju tuđi glasovi ne bi trebali smetati više od vlastitoga glasa, ma kako pounutren bio.

»Amaterizam je bio i ostao bitna značajka u djelovanju Glazbenog zavoda, što se uvijek s ponosom isticalo, poštivalo i čuvalo«, pisao je Ladislav Šaban. »Toj svojoj amaterskoj srži Glazbeni zavod zahvaljuje svoju životnu snagu, žilavost i ustrajnost u borbi za opstanak, za ponovo podizanje nakon svake prebrođene krize. Osnovna je značajka svakog pravog amaterizma ljubav za zajednička nastojanja, u ovom slučaju ljubav prema glazbi i društvenim glazbenim djelatnostima. Zbog te svoje ljubavi članovi su, naročito oni u upravi, rado žrtvovali od svog slobodnog vremena, ulagali mnogo truda i napora ne očekujući za svoj rad nikakvu nagradu, uvjereni da je taj rad koristan po napredak naše kulture.«

Glazbeni amater ne bi doduše trebao splasnuti na slušatelja, no on nikako ne bi smio biti laik sa strukovnom taštinom. Karikatura virtuoza. Morao bi smoći snage da prvenstveno svira za sebe i za one koji za sebe sviraju, da perenijalnom muzičkom zdanju savršene akustičnosti služi iza zatvorenih vrata. Samo tako akustika, u pravilu bolja od glasa što odjekuje, može postati dobar ugođaj amaterskog društva, etos cjeline koji poništava diletantizam svojih dijelova, samo će tako amater širiti pravi muzički prostor – ne samo metaforički ili polaganim tempom nevježe. Kao suveren svoje dokolice, amater podsjeća i opominje da je slobodno vrijeme, grčki sholé, prostor škole i školovanja. Bezizlazni prostor.

Marcel Bačić

ART DÉCO U HGZ-u

ART DÉCO U HGZ-u

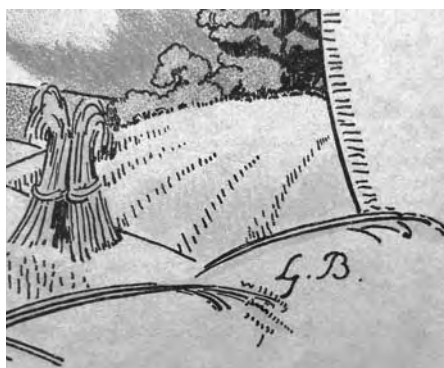
ART DÉCO U HGZ-u

ART DÉCO U HGZ-u

ART DÉCO U HGZ-u

Ivo Tijardović

Ljubo Babić

Joso Bužan

SIDONIJA ERDÖDY-RUBIDO I HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD

Naši vjerni članovi i čitatelji, a i šira javnost znaju da je HGZ počeo djelovati koncertom Društvenog orkestra 18. travnja 1827. godine, koji slavimo kao Dan HGZ-a. Usput ćemo ukazati i na netočnost koja se iz jedne knjige objavljene prije nekoliko godina uporno prenosi dalje.

Zanimljiv i originalan *Ženski vodič kroz Zagreb* objavila je tvrtka Meandar zajedno s udrugom B.a.b.e. 2006. godine. U njoj su autori Barbara Blasin i Igor Marković predstavili 27 uglavnom nepoznatih žena iz povijesti Zagreba, od prve poznate vještiče iz 17. stoljeća do političarke Milke Planinc. Uz znanstvenice, kondukterku, dimjačarku itd. našle su se i tri umjetnice, a među njima i Sidonija Erdödy-Rubido. Na početku poglavlja o njoj istaknuto je da je bila »osnivačica HGZ-a«, a pred kraj teksta piše sljedeće: »Godine 1861. uz pomoć svoje sestre osniva Zagrebačko pjestovalište (danas Hrvatski glazbeni zavod) kojemu je kratko vrijeme i ravnateljica«. Do nesporazuma je došlo očito pogrešnim tumačenjem Franje Kuhača, koji u svojoj knjizi *Ilirski glazbenici* u poglavlju o grofici Rubido piše da je ustrojila »zagrebačko pjestovalište, te je iz početka i sama zavod taj nadzirala«. Trebalo je, dakako, provjeriti što znači danas zaboravljena riječ *pjestovalište*: dječji vrtić. Ugledne su gospođe, naime, skrbile za ustanovu (zavod) za čuvanje djece, što je i danas dječji vrtić pri samostanu sv. Vinka Paulskog.

Sidonija Erdödy-Rubido nije dakle 1861. godine *osnovala* HGZ, ali je upravo te godine postala njegovom pokroviteljicom. Nije bila ravnateljica HGZ-a, nego 1855. prva predsjednica *Gospojinskog društva za uzdržavanje pjestovališta*.

Nada Bezić

U SPOMEN ANDRI MOHOROVIČIĆU uz reprodukciju TV emisije, HGZ, velika dvorana 18. travnja u 19.00 sati

Akademik Andre Mohorovičić umro je u 90. godini života kao aktivni član našeg Ravnateljstva – a kao što mu nismo smjeli pridržati kaput, nismo mu smjeli ni ponuditi titulu počasnoga člana, koja, kako je naglašavao, ne priliči djelatnome članu uprave Zavoda. U Ravnateljstvu je radio više od četvrt stoljeća, od godine 1976, i samo se za poneku promašenu odluku u tom razdoblju može reći da je mimoišla njegovu prosudbu. Za predsjednika, osamnaestog po redu u povijesti Glazbenoga zavoda, izabran je 1991. – pred pozadinom ozbiljnih povijesnih zbivanja još su se jasnije ocrtavali obrisi njegove razboritosti i njegova iskustva, njegove skladne osobe: stari su to zvali *musica humana*, ne misleći na glazbu koju čovjek stvara, nego na harmoniju čovjekova značaja. Jer akademik Mohorovičić nije bio samo ljubitelj muzike, *amateur* u već pomalo zaboravljenom ali izvornom smislu, za nj je – kao i za sv. Augustina – muzika bila znanost o skladnim proporcijama: definicija muzike, koja je ujedno bila i definicija njegove struke, definicija arhitekture. Andre Mohorovičić bio je teoretičar arhitekture i povjesničar umjetnosti, gotovo pedeset godina bio je nastavnik na zagrebačkom Arhitektonskom fakultetu, a uz to i neumorni istraživač hrvatske graditeljske i urbanističke baštine. Nekoliko je puta bio biran za dekana svog fakulteta, a od 1947. do 1949. bio je rektor Zagrebačkog sveučilišta. Godine 1954. izabran je za dopisnog, a 1962. za redovitog člana tadašnje Jugoslavenske, a danas Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Akademija je postala središtem njegove svestrane znanstvene, ali i organizacijske djelatnosti – gotovo je nemoguće nabrojiti sve funkcije koje je obnašao. Recimo samo da se s njegovim pisanim znanstvenim i stručnim publikacijama vazda natjecala njegova majstorski oblikovana i javno izgovorena riječ, izraz velikoga znanja i gotovo još većeg osjećaja odgovornosti. Malokad se tako ljepota usuglasila s poštenjem i dobrotom, estetika s etikom. A treba li podsjetiti da se u doba koje je muziku poistovjećivalo s arhitekturom, *etos* držao zvukom muzički ustrojene duše? Učio je i govorio ono što je bio – u skladnim proporcijama naše zgrade i u dobro temperiranom historicizmu Hrvatskoga glazbenog zavoda uspomena na akademika Mohorovičića nikada neće utihniti.

Odlomak iz govora Marcela Bačića, predsjednika HGZ-a, na svečanosti oproštaja od akademika Andre Mohorovičića u velikoj dvorani HGZ-a 23. prosinca 2002.

U ovom broju *HaGeZe*-a donosimo detalje s naslovnica nota na izložbi *Art déco u HGZ-u*, na kojima su potpisali ili inicijali autora dizajna.

ART DÉCO U HGZ-u

ART DÉCO U HGZ-u

ART DÉCO U HGZ-u

ART DÉCO U HGZ-u

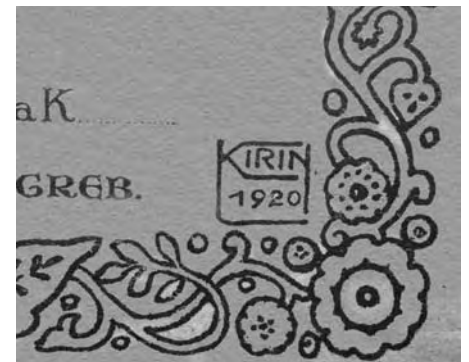
ART DÉCO U HGZ-u

Jozo Kljaković

Radovan Tommaseo

Vladimir Kirin

POZIVAMO VAS NA PROSLAVU
18. travnja, DANA HRVATSKOGA GLAZBENOG ZAVODA

18.30 Razgled zgrade HGZ-a vodi Nada Bezić

Velika dvorana:

19.00 U spomen Andri Mohorovičiću – reprodukcija TV emisije iz ciklusa *Srdačno vaši* (1983)
 voditelj i urednik emisije: Ivan Hetrich

20.00 Predstavljanje novih notnih izdanja iz serije *Sabrana djela Blagoja Berse*:

Andante za simfonijski orkestar; redaktor: Mladen Tarbuk, notografija: Mladen Tarbuk i Krešimir Seletković
Djela za zbor; redaktor: Petar Bergamo, notografija: Andrej Skender i Petar Bergamo, urednici: Marija Bergamo i Petar Bergamo
 Sadržaj: Motet op. 30, *Ljudevitu Gaju*, *Duhovi*, *Zora puca*, Tri pejisaža (*Mjesečina*, *Jesen*, *Prvi snijeg*)

20.30 Muzički program uz izložbu *Art déco u HGZ-u*

sudjeluju: Danijel Gašparović, klavir

Biljana Ivanović i Tanja Rupnik, soprani; Krešimir Starčević, klavirska pratnja

Josip Čajko, tenor; Leda Parać, klavirska pratnja

Program: skladbe objavljenje u izdanjima izloženima u predvorju dvorane, djela Blagoja Berse,
 Georgea Aurica, Josipa Hatzea, Luje Šafraneka-Kavića, Ive Tijardovića i Dore Pejačević

21.00 Nastup Big Banda HGZ-a s plesom

dirigent: Zlatko Dvoržak

BLAGOJE BERSA: SABRANA DJELA

glavni urednik notnih izdanja: Petar Bergamo

Kada je 1999. godine dobrotom Bersinih nasljednika, Dobrile i Petra Smirčića, Hrvatski glazbeni zavod dobio jedan dio skladateljeve ostavštine, preuzeo je, uz Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu kao vlasnika većeg dijela obiteljske ostavštine, i dio odgovornosti za život opusa Blagoja Berse. Detaljna evidencija, kako notnih rukopisa tako i sveukupne tekstovne građe, provedena na obje lokacije prema suvremenim muzikološkim standardima, još je jednom upozorila na važnost tog opusa za glazbenu kulturu ove sredine kao sudionika u europskom kulturnom krajoliku dvadesetog stoljeća. Zato se njegovo integralno objavljivanje prema najvišim znanstvenim, tehnološkim i tehničkim standardima struke nameće kao potreba ne samo glazbene prakse i znanosti o glazbi nego je i jedan od prioritarnih kulturoloških zadataka u širem smislu.

Taj složen i dugoročan istraživačko-izdavački projekt objavljivanja *Sabranih djela Blagoja Berse* ostvariv je tek suradnjom mnogih stručnjaka i uz potporu mjerodavnih društvenih institucija. Pokrenuo ga je 2008. Hrvatski glazbeni zavod, u njemu surađuje i Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Nakon prošlogodišnjih izdanja DNEVNIK I USPOMENE te DJELA ZA KLAVIR, ANDANTE ZA SIMFONIJSKI ORKESTAR njegovo je drugo, a DJELA ZA ZBOR treće notno izdanje.

Iz predgovora Eve Sedak, voditeljice istraživačko-izdavačkog projekta *Sabrana djela Blagoja Berse*

ART DÉCO U HGZ-u

ART DÉCO U HGZ-u

ART DÉCO U HGZ-u

ART DÉCO U HGZ-u

ART DÉCO U HGZ-u

Otto Antonini

Dušan Janković

Asir radionica Zagreb

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
10000 Zagreb, Gundulićeva 6
TAJNIŠTVO: 48 30 833, fax: 48 30 701
hgz@hgz.t-com.hr
KNJIŽNICA: 48 30 824
hgz.knjiznica@hgz.t-com.hr
ponedjeljak, sri. i pet. 11–14, sri. 16–20 sati
BLAGAJNA: 48 30 822
ponedjeljak–petak 10–13 i 19–20 sati
i jedan sat prije početka koncerta

VELIKA DVORANA HRVATSKOGA GLAZBENOG ZAVODA

KONCERTNA SEZONA CLXXXIV (2010/2011)

TRAVANJ

www.hgz.hr
hgz.info@hgz.t-com.hr

UREDNIŠTVO:
Eva Sedak
Nada Bezić
Maja Milošević

ZA IZDAVAČA:
Marcel Bačić

nedjelja, 3. IV. u 20 sati

Glazbena škola Pavla Markovca
Koncert učenika uz pratnju orkestra

utorak, 5. IV. u 20 sati

HRVATSKI KOMORNI ORKESTAR
Solisti: Martina Gojčeta-Silić, *mezzosopran*;
Adela Golac-Rilović, *sopran*
Djevojački zbor »Zvezdice«
Dirigent: Pavle Dešpalj
Albinoni, Vivaldi, Pergolesi

utorak, 5. IV. u 20 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Radionica utorkom
(Podrumska dvorana)
Voditelj: Tihomir Petrović
ULAZ SLOBODAN

srijeda, 6. IV. u 20 sati

GUDAČKI KVARTET RUCNER
Četiri godišnja doba / Proljeće
Gosti: Ratko Vojtek, *klarinet, bas-klarinet*,
klavir; Baletna grupa »Croatia«
Haydn, Šaban, Papandopulo, Čop, Njirić,
Josipović

četvrtak, 7. IV. U 20 sati

HRVATSKA UDRUGA KLAPA
Ciklus koncerata dalmatinskih klapa grada
Zagreba
Klapa »Dišpet«, klapa »Grdelin«, klapa
»Pižolot«, klapa »Jelsa«

petak, 8. IV. u 20 sati

Glazbena škola Pavla Markovca
Smotra odjela za puhače i udaraljke

subota, 9. IV. u 20 sati

Glazbena škola Pavla Markovca
Smotra odjela za gudače i harfu

utorak, 12. IV. u 20 sati

SPONA – poslovne usluge
Zagrebački kvartet
Gost: Žarko Perišić, *fagot*
Haydn, Dupuy, Grieg

subota, 16. IV. u 20 sati

Muzička akademija
Operni Koncert
Koncert pjevačkog odsjeka studenata
Muzičke akademije

nedjelja, 17. IV. u 20 sati

VIRTUOSO
Svečani koncert uz 200. obljetnicu rođenja
pijanista i skladatelja Franza Liszta
Studenti klavira Muzičke akademije u
Zagrebu
Liszt
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

ponedjeljak, 18. IV. – vidi posebno

utorak, 19. IV. u 20 sati

ZAGREBAČKI SOLISTI
Solist: Zoran Đukić, *gitara*
J. S. Bach, Ivanović, Kempf

srijeda, 20. IV. u 20 sati

Glazbena škola Vatroslava Lisinskog
Koncert puhačkog orkestra GŠ Vatroslava
Lisinskog

utorak, 26. IV. u 20 sati

Oliver Majstorović, *klavir*
Musorgski, Haydn, Beethoven

petak, 29. IV. u 20 sati

HRVATSKO GRAFIČKO GLAZBENO
DRUŠTVO »SLOGA«
Koncert povodom proslave 145. godišnjice
rada
Orkestar mandolinista i gitarista,
Harmonikaški orkestar i Mali sastav
mandolinista; konc.majstori: Jasminka
Vlahović, *mandolina* i Gordan Koprivnjak,
harmonika, dir.: Mladen Landau, voditelj
Malog sastava: Josip Orešković,
Sorkočević, Kuljerić, Starc, Šostaković,
Piazzolla, Calace, Menichetti, Piovani,
Boucheron, Joplin, Bozzotti, Amadei

subota, 30. IV. u 20 sati

Večer izvrsnosti
Martina Zadro, *sopran*; Lana Bradić, *klavir*;
Radovan Cavallin, *klarinet*
Spohr, Schubert, Meyerber, Burgmüller,
Lachner, Schubert, Florey

18. travnja

DAN HRVATSKOGA GLAZBENOG ZAVODA

18.30 Razgled zgrade

Velika dvorana:

19.00 U spomen Andri Mohorovičiću – reprodukcija TV emisije iz ciklusa
Srdačno vaši

20.00 Promocija notnih izdanja Blagoja Berse: *Andante* za simfonijski
orkestar i *Djela za zbor*

20.30 Muzički program uz izložbu *Art déco* u HGZ-u

21.00 Nastup Big Banda HGZ-a s plesom

ULAZ SLOBODAN